

9.11x17.31	1	עמוד 17	הארץ - כותרת	18/06/2013	37469939-0
הביאנלה הים תיכונית בטכני - 200710					

כריסטוף ביגו

בין פאריס לסכנין

בשעה שתשומת הלב העולמית הוקדשה לפסטיבל קאן ולי-ביאנלה בוונציה, מתקיים כאן אצלנו פרויקט תרבותי מסך רן במיוחד: הביאנלה השנייה לאמנות יס-תיכונית בת זמננו, הנערכת כעת בסכנין. היוזמים, האמנים בלו סימיון-פיינרו ואביטל ברישי, אירגנו כבר לפני שנתיים את הביאנלה הראשונה בסדרה בהאנגרים של נמל חיפה.

כעת אמנים ידועים מכל העולם מציגים באתרים מפתיעים. מי היה מאמין שיצירה של משה גרשוני תוצג באיטליז ערבי במשולש? מי צי-פה להיתקל בעבודות של כוכבים כמו ברוס נאומן האמריקאי ודניאל בורן הזרפתי בעיר המוכרת בדרך כלל בשל מועדון הכדורגל שלה ולא בזכות חיי התרבות שלה? ובאיזה מקום מחוץ לביאנלה הזאת ניתן היה לפגוש זו לצד זו יצירות של אמנים אפגנים, טג'יקים, טורקים, איראנים וישראלים? כישורנם של המארגנים נשען על תעוזה ועיקשות: התעוזה לבחור בהפ-תעה מערצרת מוסכמות במקום בגרימת זעזוע; והעיקשות, המאפשרת לצ-מוח במקום להתאבן במצב הקיים. בזכותם מופנה זרקוד אל אותה "פריפריה של הפריפריה", והוא משנה סדרי עולם ומכניס קצת צבע לחיי התושבים. לנגד עינינו ניצבת דוגמה חיה - אם רק נהיין להפנות אליה את מבטנו - לכותה של האמנות ליצור שיח ולחולל תמורות פוליטיות וחברתיות. ואכן, מי שיטייל ברחובות סכנין בין החנויות, הבתים ובתי התפילה שבהם מוצגות היצירות, יחזה בסוג חדש של דיאלוג בין יהודים לערבים ובין מזרח למערב. הכותרת, "דה-אורינטציה", היא הזמנה לגילוי מחדש של אתרים מר-כרים. איך אמרו המהפכנים הצרפתים הצעירים במאי 1968? "מתחת למ-רצפות - חוף הים". היום בסכנין אפשר לומר: "בתוך האיטליז - אמנות". גם בצרפת יש יוזמות כאלה. מרכז ז'ורז' פומפידו הקים לאחרונה מר-זיאון ניסיוני נייד שנדר ברחבי המדינה, והלובר הנך שלוחה בלאנס, עיירת כורים בצפון צרפת. מאז שנחנך המוזיאון ברצמבר האחרון על ידי הנשיא פרנסואה הולנד, ביקרו בו כבר למעלה מ-500 אלף בני אדם, שזכו להתבונן בשפלת הכורים הצרפתית באור אחרי: הטְרִילִים של לאנס - ערימות פסולת עצומות מזמנים אחרים ולצדם הציור הידוע של דלקרואה "החירות מובילה את העם", שהוצא מארון התצוגה שלו בלובר כדי לפגוש קהלים חדשים. הלובר מרכז פומפידו וסכנין הם דוגמאות למאבק למען דיאלוג של אמנים עם קהלים שונים. הכנסת האמנות לעולם שהיא כה חסרה בו, ושינוי הפרספקטיבה - זהו הקסם שמהלכת עלינו הביאנלה בסכנין וזהו גם הלקח שעלינו להפיק ממנה - כל אחד בעולמו, כולל שגרירים כמוני.